

Брюксел, 18 юли 2025 г.
(OR. en)

11777/25

DEVGEN 131
COHAFA 71
ACP 77
RELEX 1036
SUSTDEV 58
COHOM 129
SAN 474
FAO 34

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	18 юли 2025 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	10216/25 + ADD 1
Относно:	Укрепване на устойчивостта в държавите партньори чрез външната дейност на ЕС – Заключение на Съвета (18 юли 2025 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно укрепването на устойчивостта в държавите партньори чрез външната дейност на ЕС, одобрени от Съвета на 4114-ото му заседание, проведено на 18 юли 2025 г.

**Заключения на Съвета относно укрепването на устойчивостта в държавите партньори
чрез външната дейност на ЕС**

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Съветът отбелязва със загриженост нарастващите глобални предизвикателства и тяхното отрицателно въздействие върху международната среда за предоставяне на помощ и международните системи за подпомагане на развитието. В този контекст ЕС – като най-голям доставчик на официална помощ за развитие (ОПР) в световен мащаб – продължава да бъде надежден партньор, ангажиран с укрепването на устойчивостта по целия свят.
2. Съветът отчита, че променящият се геополитически пейзаж, при който конфликтите и нестабилността водят до крайна бедност в световен мащаб, съчетан с настоящите ограничения на финансирането, създава необходимост наличните ресурси да се използват по-стратегически и да се постави допълнителен акцент върху трансформиращ подход, насочен към интегриране на мерки за предотвратяване, за стабилизиране, за мир, изпреварващи мерки и мерки за изграждане на устойчивост. Това изисква поемане на отговорност от страна на държавите партньори и постоянна ангажираност, основана на разбиране на местните и културните особености.
3. Съветът припомня заключенията си относно стратегическия подход към устойчивостта във външната дейност¹, както и ангажимента си да продължи да подкрепя държавите партньори при изграждането на устойчивост като приоритет на външната дейност на ЕС чрез взаимноизгодни интервенции. Съветът отчита факта, че мирът, просперитетът и сигурността на ЕС и неговите държави членки са все по-взаимосвързани с тези на нашите партньори. Включването на подготвеността във външната дейност на ЕС в съответствие със стратегията за Съюз на подготвеност, представена на 26 март 2025 г., и укрепването на устойчивостта на нашите партньори допринасят за укрепване на собствената устойчивост на ЕС. Развитието на взаимна устойчивост с партньорите също така допринася за борбата с киберзаплахите и хибридните заплахи като дезинформацията и чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство.

¹ ST 14191/17, Стратегически подход към устойчивостта във външната дейност на ЕС – Заключение на Съвета (13 ноември 2017 г.).

4. Съветът потвърждава отново ангажимента си да отстоява всички ценности на ЕС, включително международното право и международното хуманитарно право. Освен това Съветът потвърждава ангажимента на ЕС и неговите държави членки за ефективно изпълнение на Програмата до 2030 г. и за продължаване на подкрепата за ефективен и приобщаващ мултилатерализъм.

АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

5. Съветът набляга на потенциалната преобразяваща сила на изграждането на устойчивост за засилване на напредъка в развитието и за насърчаване на стабилността. Съветът изтъква необходимостта да се даде приоритет на сътрудничеството с държавите партньори въз основа на отговорност и ангажираност, както и въз основа на споделени ценности и ангажираност с дългосрочните цели за устойчиво развитие. За постигането на тези цели от ключово значение ще бъде осъществяването на инвестиции и интервенции в ключови области:
- а) Устойчивостта трябва да бъде засилена на всички равнища – индивидуално, общностно, национално, регионално и международно. Подкрепата за устойчивостта е движеща сила за сближаването на онези, които са най-изоставащи.
 - б) Съветът подчертава, че приобщаващите, прозрачни, независими и подлежащи на отчетност публични институции са от решаващо значение за изграждането на дългосрочна устойчивост на всички равнища.
 - в) Гражданското общество и общностните групи са важни партньори в областта на развитието и хуманитарната помощ. Жените и младите хора играят решаваща роля като лидери и фактори за промяна в укрепването на устойчивостта. Инвестирането в изграждането на капацитета на тези участници спомага за реакцията на първа линия при хуманитарни кризи.
 - г) Освен това Съветът изтъква значението на свободата на медиите, плурализма, борбата с дезинформацията и засилването на медийната грамотност за насърчаването на информирано и устойчиво гражданско пространство, което дава възможност на гражданите да участват активно в демократичните процеси и да търсят отговорност от институциите.

- д) Съветът изтъква отново пълната си ангажираност да подкрепя и прилага международната рамка за равенство между половете и пълноценното упражняване на всички човешки права от всички жени и момичета и тяхното овластяване самостоятелно и като цел и двигател на устойчивото развитие, като взема под внимание Плана за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP) III, приет от Комисията и върховния представител на Европейския съюз и приветстван в заключенията на председателството.
- е) Съветът подчертава жизненоважната роля на науката, технологиите и иновациите като ключови фактори за изграждане на издръжливост и устойчивост.
- ж) Съветът припомня, че сигурните, надеждни, устойчиви, приобщаващи, достъпни, налични и финансово достъпни цифрова инфраструктура и решения за свързаност, свободата в интернет и изграждането на киберкапацитет са решаващ фактор за икономическия и социалния напредък и възможностите за развитие.
- з) Съветът отчита значението на намаляването на риска от бедствия, изпреварващите действия и подготвеността при бедствия за спасяването и поддържането на човешки живот и запазването на благосъстоянието и достойнството, намаляването на хуманитарните нужди, адаптирането към изменението на климата и защитата на ползите от развитието и на поминъка.
- и) Съветът припомня заключенията си относно водата във външната дейност на ЕС², призовава за подновяване на усилията за постигане на ЦУР 6 и подчертава, че е важно да се подкрепи интегрираното управление на природните ресурси, както и да се засилят глобалните действия на ЕС за укрепване на устойчивостта на водните ресурси в съответствие с Европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси³.

² ST 14108/21, Водата във външната дейност на ЕС – Заключения на Съвета (19 ноември 2021 г.).

³ ST 9932/25, Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите (4 юни 2025 г.).

- й) Съветът изтъква значението на способната да реагира на сътресения социална закрила за всички като жизненоважен фактор за повишаване на устойчивостта на засегнатото население. Когато е осъществимо, при предоставянето на хуманитарна помощ, със зачитане на хуманитарните принципи, следва да се проучат връзките с националните системи за социална закрила като средство за укрепване на местния капацитет и ангажираност, насърчаване на координацията и полагане на основите за трайни решения за засегнатото население.
- к) Съветът подчертава, че образованието и ученето през целия живот са в основата на усилията за устойчивост. Съветът припомня значението на образованието за всички, на всички етапи от развитието на децата и във всеки контекст на криза, както и на програмите за техническо и професионално образование и обучение за насърчаване на устойчивото развитие и изкореняване на крайната бедност и глада.
- л) Съветът подчертава, че приобщаващите, прозрачни и подлежащи на отчетност институции са от решаващо значение за изграждането на дългосрочна устойчивост на всички равнища. Държавите партньори отговарят за собственото си развитие и осъществяване на необходимите реформи, а ЕС следва да даде приоритет на дългосрочното изграждане на капацитет, като отчита, че укрепването на националния експертен опит е от съществено значение, за да се даде възможност на държавите да планират и осъществяват свои собствени реформи, включително във финансовия сектор.
- м) Съветът припомня заключенията си относно увеличаването на подкрепата за продоволствената сигурност и изхранването в световен мащаб, чрез подход „Екип Европа“⁴, в съответствие с резултатите от срещата на върха „Изхранване за растеж“, проведена в Париж в края на март 2025 г. В съответствие с визията на ЕС за селското стопанство и храните Съветът призовава освен това за подкрепа на държавите партньори за тяхната продоволствена независимост, издръжливост и устойчивост, като се гарантира достъпът до безопасна, финансово достъпна, висококачествена и питателна храна за всички.

⁴ ST 16901/24, Увеличаване на подкрепата на „Екип Европа“ за продоволствената сигурност и изхранването в световен мащаб – Заключение на Съвета (16 декември 2024 г.).

- н) Съветът припомня заключенията си на тема „Стратегия на ЕС в областта на световното здравеопазване – По-добро здраве за всички в един променящ се свят“⁵ и заключенията си относно Специален доклад № 18/2024 на Европейската сметна палата⁶ и остава ангажиран с подкрепата за устойчиви здравни системи.
- о) ЕС продължава да е ангажиран с утвърждаването, защитата и реализирането на всички права на човека и с цялостното и ефективно изпълнение на Пекинската платформа за действие и на Програмата за действие на Международната конференция за населението и развитието (МКНР), както и с резултатите от съответните конференции за преглед и в този контекст продължава да е ангажиран със сексуалното и репродуктивното здраве и произтичащите от това права. Във връзка с това ЕС заявява отново ангажимента си да утвърждава, защитава и реализира правото на всеки човек да има пълен контрол и да решава свободно и отговорно въпросите, свързани с неговата сексуалност и сексуално и репродуктивно здраве, без дискриминация, принуда и насилие. ЕС подчертава още необходимостта от всеобщ достъп до качествена и финансово достъпна изчерпателна информация, образование, включително широкообхватно сексуално възпитание, и здравни услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве.
- п) Като припомня заключенията си относно Специален доклад № 17/2024 на Европейската сметна палата, Съветът приветства продължаващите усилия за борба с незаконната миграция, включително чрез всеобхватни и стратегически партньорства в диалог с държавите на произход, транзитно преминаване и местоназначение. Въпреки че сътрудничеството за развитие вече допринася за справяне с първопричините за незаконната миграция, външната дейност на ЕС следва да им отдава приоритетно внимание чрез иновативни подходи по целенасочен, съгласуван и всеобхватен начин, като насърчава икономическите перспективи за устойчив поминък на местните общности в регионите на произход и подкрепя приемащите държави.

⁵ ST 5908/24, Стратегия на ЕС в областта на световното здравеопазване – По-добро здраве за всички в един променящ се свят – Заключение на Съвета (29 януари 2024 г.).

⁶ ST 9395/25, Специален доклад № 18/2024 на Европейската сметна палата относно „Финансова подкрепа от ЕС за системите за здравеопазване в избрани държави партньори: Следват се стратегическите цели от общ характер, но координацията и устойчивостта на интервенциите не е оптимална“ – Заключение на Съвета (26 май 2025 г.).

6. Съветът припомня заключенията си относно практическото осъществяване на връзката между хуманитарните действия и развитието⁷, както и заключенията относно намаляването на риска от бедствия в контекста на външната дейност на ЕС⁸, и изтъква, че международните участници трябва да допринесат за изграждането на устойчивост в рамките на връзката между хуманитарните действия, развитието и мира.

ПЕРСПЕКТИВИ И СЛЕДВАЩИ СЪПКИ

7. Съветът призовава Комисията да продължи да интегрира в настоящото програмиране ориентиран към устойчивостта подход в рамките на своите действия за хуманитарна помощ, стабилизиране, развитие и изграждане на мира. За изграждането на устойчивост се изискват трайни, интегрирани подходи, основани на подробен анализ на местния контекст, който е насочен както към заложените уязвимости, така и към способността за устояване на все по-чести и сериозни сътресения.
8. ОПР, включително тази, която се предоставя чрез международните финансови институции (МФИ), ще продължи да играе ключова роля в сътрудничеството за развитие. Съветът изтъква необходимостта от мобилизиране на гъвкави, стратегически ресурси и ресурси с ускоряващ ефект от широк кръг налични финансови източници, от всички участници в областта на развитието, както и от частния сектор. Съветът отчита потенциала на новаторските механизми за финансиране, като например мобилизирането на частни средства, и насърчава Комисията да обмисли допълнително използването на тези инструменти. Съветът изтъква също решаващото значение на подкрепата за държавите партньори за подобряване на мобилизирането на вътрешни приходи и за укрепване на институционалния капацитет за добро управление на публичните финанси. Съветът отчита необходимостта да се използват съществуващите и новаторски източници на финансиране в подкрепа на най-уязвимите държави при изграждането на устойчивост спрямо конкретни сътресения, по-специално климатичните сътресения.

⁷ ST 9383/17, Практическо осъществяване на връзката между хуманитарните действия и развитието – Заключение на Съвета (19 май 2017 г.).

⁸ ST 14463/22, Намаляване на риска от бедствия в контекста на външната дейност на ЕС – Заключение на Съвета (28 ноември 2022 г.).

9. Съветът отчита Global Gateway като една от основните стратегии на външната дейност на ЕС и нейния принос за постигането на устойчиво развитие в държавите партньори чрез инвестиции в устойчива, издръжлива и висококачествена инфраструктура във взаимноизгодни и равнопоставени партньорства. Съветът призовава за продължаване на прилагането на Global Gateway в духа на „Екип Европа“ в съответствие с взаимните интереси на ЕС и на държавите партньори и въз основа на инвестиционните приоритети на стратегията: цифровите технологии, климата и енергетиката, транспорта, здравеопазването, образованието и научните изследвания. С акцент върху ключовите вериги за създаване на стойност и стратегическите коридори Съветът отбелязва значението на увеличаването на инвестициите по линия на Global Gateway чрез подход „Екип Европа“, с което се допринася за укрепването на устойчивостта спрямо изменението на климата, продоволствената сигурност и изхранването. Global Gateway също се използва в няколко вида контекст с високи или екстремни равнища на нестабилност – с предизвикателства, специфични за съответния контекст, по които се работи чрез 360-градусов подход – но същевременно е необходимо постоянно да се следи, че гарантирано работата се извършва при отчитане на особеностите на конфликта и в подкрепа на по-адаптирани и гъвкави подходи, насочени конкретно към преодоляване на нестабилността. Съветът отбелязва, че условията за участие в партньорства по линия на Global Gateway може да не са налице във всички държави партньори, и подчертава необходимостта от диференциран подход на ЕС в контекст, в който основаните на инвестиции модели може да не са подходящи или ефективни.
10. Съветът отчита също, че в нестабилни и (след)конфликтни условия следва да се обърне специално внимание на подкрепата за процесите на демократичен преход, икономическата и социалната устойчивост и укрепването на институциите и общностите, с акцент върху устойчивостта, приобщаването и ангажираността на местно равнище. Съветът подчертава необходимостта от по-нататъшно укрепване на интегрирания подход на ЕС към външните конфликти и кризи и от поддържане на прагматичен, но принципен подход.
11. Съветът призовава Комисията да продължи да си сътрудничи по взаимноизгоден начин с държавите на произход и на транзитно преминаване чрез изграждане на всеобхватни партньорства. Във връзка с това Съветът призовава Комисията да разработи устойчиви подходи за по-голяма съгласуваност между политиката за развитие и миграционната политика в съответствие с правото на ЕС и международното право, включително чрез устойчиво справяне с първопричините за незаконната миграция.

12. Съветът призовава Комисията да включи хуманитарните подходи, подходите за развитие, стабилизиране и мир в своето планиране и да осигури съгласуваност и взаимно допълване между проектите и с дейностите на държавите членки, международните финансови институции, ООН и гражданското общество, когато това е възможно. Съветът насърчава и по-тясната координация с други донори със сходни възгледи и партньори по изпълнението. Съветът изтъква отново, че ЕС и неговите държави членки ще продължат да оформят и координират своите интервенции въз основа на съгласуваност на политиките за развитие.
13. Съветът подчертава, че е важно да продължи работата по интегриран подход към нестабилността, който да е на равнището на цялата Комисия. По отношение на нестабилните държави, и по-специално в политически ограничени и сложни условия, Съветът призовава за диференциран подход. Съветът насърчава държавите членки да продължат да подкрепят тясното сътрудничество между ЕС, международните финансови институции/многостранните банки за развитие и ООН в условия на нестабилност.
14. Съветът призовава Комисията да продължи да подобрява ранното предупреждение и предотвратяването на конфликти, мониторинга и анализа на риска, за да се осигури информация за планирането, както и за действията, които не подлежат на планиране. Съветът насърчава Комисията, върховния представител и държавите членки да продължат и да подобрят споделянето на своите анализи, прегледи и извлечени поуки, както и на плановете за действие чрез подход „Екип Европа“, за да се гарантира колективно учене и бърз и съгласуван отговор от страна на ЕС и неговите държави членки.
15. Съветът насърчава по-нататъшното обмисляне на всеобхватно, основано на ценности европейско предложение за ориентирано към човека електронно управление, което подкрепя взаимната устойчивост и цифровия суверенитет на ЕС и на държавите партньори.
16. Съветът насърчава Комисията, върховния представител и държавите членки да продължат да изтъкват подкрепата на ЕС за устойчивостта в усилията си за комуникация и повишаване на осведомеността, за да подчертаят, че ЕС е стабилен, надежден партньор, на който може да се има доверие, предоставящ непоколебима подкрепа. Съветът насърчава стратегическата комуникация, осъществявана на местните езици и чрез канали, достъпни за местното население.
17. Съветът насърчава Комисията да продължи да поставя силен акцент върху изграждането на устойчивост, укрепването на стабилността, укрепването на мира, справянето с рисковете за защитата и преодоляването на нестабилността в държавите партньори при обсъждането на бъдещето на външната дейност на ЕС, без това да предопределя преговорите по следващата многогодишна финансова рамка (МФР).